

LUNI, MARTI.
ANULU VII.

VOIESCE
SI VEI PUTE.

ROMÂNUL

DIARIU POLITICU, COMERCIALE, LITERARIU.

Va fi în totă lumea și a donați
după Serbători.

Abonarea pentru București pe anu 128 lei
Săptămuni 64 —
Trezi lune 32 —
Pe lună 11 —
Un exemplar 24 par
Inscripții linia de 30 litere 1 leu
Inserții și reclame linia 3 lei

15, 16 IULIU 1863.

ANULU VII.

LUMINÉZA-TE
SI VEI FI.

(ARTICLELE TRAMISE SI NEPUBLICATE SE VORU ARDE.)

Direcțoriul diariului: C. A. Rosetti. — Gerante și redactori: Anghelu Ionescu.

Pentru abonare și reclamări se voru adresa la Administratorul diariului D. C. D. Aricescu, Pás. Român No. 13.

Bacău 10 Iuliu 1863.

Domnule Redactoriu.

Banii impositului i-am plătit pe doue lune și nu-mi mai cere nimic.

Prinuști etc.

P. Rossetti.

DEPEȘIE TELEGRAFICE.

(Serviciu particulariu alu Românilui).

London, 26 Iuliu. Guvernul a publicat un raport alu ambasadorului său de la Petersburg, Napier, prin care dă relație despre conferința sa cu principalele Gortschiakoff de la 18 Iuliu. Principalele Gortschiakoff privesc cestiuinea polonă ca o cestiuine din intru, și declină ori ce dreptu de intervenire.

Paris. Memorialul diplomaticu publică următorile: — Cele trei puteri voru trămite o notă identică la Petersburg. Acea notă nu va fi un ultimatum, daru puterile voru dechiară că încindu printre însa ori ce desbatere.

New-York. Unionistii au căscigat multe bătălie.

REVISTA POLITICA.

BUCURESCĂ, 15/27 Cuptor.

Nu dicem niciu astă-dî despre calamitatea națională și politică cu care guvernul a mai lovit națiunea la 3-15 Iuliu, și mărginimă reproduse aci opinionea Franciei expresă în revista politică a diariului guvernamental La Patrie de la 20. Iuliu.

„Ua nouă depeșie de la București anun-

ță sfîrșitul vrednicului de plânsu conflictu

ce s'a radicat pe fronturile române.

„Ionii urmăriști s'aujini de soldați români,

„au fost construși a depune armele.

„Trebuie, anca uădată se mai exprimări

„părere noastră de reu despre unu săptu ce

„pune guvernului Principei Cuza într'o sal-

„șe poziție. Cu greu ne putem explica

cumă autoritățile române, informate de debăr- „care polonilor n'a puțut preveni săngeroasa intimitate ce s'a făcut și evita astu-felul o- „casuine a servicii politice a rusescă. „Opiniunea publică va cere o reparație, „căci dacă situația politica a Principatelor-Unite le comandă neutralitatea, originea poporului român LUPTELE „SI SPERANTELE SALE îl facă uă datorie, „ria a s'asocia din animă cu mișcarea na- „țională polonă și su regenerarea poporului „vecine.“

Luna trecută, la 8-20 Iuliu, di- serămu în acestu locu. „Responsul Rusiei este, după opinionea noastră, pe care o spunem îndată, unu refus, care este mai multu sau mai puținu mascatu.“

Eca acumă ce dice și diariul la

„Recunoștemu, fără șovăire, că furămu îndusi în erore. Ne acceptam și găsimu la Petersburg unu spiritu mai impăciuitoru, dispozitii mai ecua- table, o vedere mai intensă; accepta- rea noastră a fostu amăgită.

„Nu ne shimă a spune că res- punsul rusescă, astu-felu precumă es- te formulat, nu pote fi priimit. Sun- temu sicuri că nu va fi primit nici la London, nici la Wiena, nici la Paris.

„In adeveru, n'are cineva de cătu se citescă depeșia spre a recunoșce, suptu incoivele formei și printre di- băcile diplomati cari ascundu fundu, osebirile considerabile ce des- partu cabinetul de la Petersburg

de cele trei puteri, cărora le res- punde.“

Notele Russiei s'a publicat, și n numerile viitorie le yomu reproduce ca se serve pentru deplina înțelegere a desbaterilor, acestu mare procesu s'a faptelor ce voru decurge. Depe- sia noastră de astă-dî, explica și mai bine situația.

Ea ne spune că ministrul de la Petersburg în conferin- ţa sa cu Lordul Napier, a lepedat și mai bine masca „s'a declinat pu- terilor ori ce dreptu de intervenire.

Ne mai spune anca că cele trei puteri

s'a unitu, pântru a trămite la Peter- burg o notă indentică, care de și nu

va pronunția cuvintul latinesc „Ultima- tumu“ va dice însă, în limba franceză ca se inchie desbaterea, că este cea după urmă. Această scire, de și rădăcă în parte însemnatatea aprețurilor ce a făcutu notei Russiei opinionea publică a Europei, totu însă este de neapăratu, pen- tru instrucția noastră și pentru în- telugerea și ore cumă prevederea fap- telor viitorie, se dămu aci o scurtă dare de séma a opiniunilor emise de cele mai însemnate foie publice.

„In ochii principalei Gortschakoff, qdico diariul la France, Polonia nu re-

presintă de cătu unu interesu revolu- tionar.

Acestu punctu de vedere a-

solutu ne pune în mirare din partea e-

minintelui omu de Statu care a sup- scriș actul prin care s'a recunoscutu

rigatul Italiei.

In acea dî, ministru imperatului Alessandru a adeverită cu

solemnitate principale nouu dreptu pe

care-lu uită astă-dî. S'a pronunțiatu

pentru dreptul naționalităților contra tra- tatelor ce chezeșiuă Austriei suverani-

tatea asupra Lombardie, și cari legău

de vechia ordine de lucruri tronurile

regilor Neapolei, a ducilor de Tos- cana, de Moden, de Parma.

„Recunoșterea daru a Italiei de

de către curtea de la Petersburg punea

din nouu cestiuinea Potonie, și este ciudată

ca prevederea oménilor de Statu ai

Russiei, ce este fôrté mare, n'a veștiu

acăstă consecință in actualu diplomaticu

prin care Russia se intrunia, cu atâta

scomotu, cu principaliu naționalităților.“

Aceste cuvinte dice in fôia Sena-

toarelui și amicul Imperatului Napoleo-

one, d. de la Gueronnaire a o indouită

însemnatate. Intiu-a, că s'affirmă din nouu

că, nu tratatele, ci naționalitatea,

este acumă principaliu celu nou;

că nu mai dau dreptu nici națiunilor nici

domitorilor conveniunile și tratatele,

ci principalele cei buni, și puterea prin-

care națiunile susținu acele principie. A doua însemnatate este că se pune cesi- tiunea polonă pe adeveratul ei tîrmu.

Tratatele de la 1815, dau dreptu Eu-

rope, dice lordul Palmerston, se n-cepă o intervenire legală în favoarea

Polonie. Dreptul unei națiunii dă trăi-

șa fi liberă, cându ea își reclamă a-

cestu dreptu cu armele în mănu, ace-

sta este acumă principaliu celu nou,

dice Napoleon III, prin d. de La Guer-

onnaire; și acestu dreptu adaogă, ilu-

are Polonia, căci insu-și Rusia l'a re-

cunoscutu în Italia în contra Austria.

Se mai urmău însă studia noastră

căci mai are se ne spue lucruri însem-

nate, marele Senatore și redactore alu

diariul La France.

Gortschakoff, ca și d. generariu

Florescu care l'a servită ca adiotante,

ca și d. N. Crezzulescu, care l'a ser-

vită ca directore la ministeriul din

intru, dice că Poloni suntu revolu-

nari. Elu atribue acolo, ca s'acesta-

aci că totu acea miscare este făcută

de căt-va revoluționari, dar că popu-

rul este cu Gortschakoff, precumă dice

aci, guvernul și funcționari se,

că este cu d. Crezzulescu și Florescu.

Si diariul La France, respunde lui

Gortschakoff alu Rusiei precumă amă

respunsu și noi la al României.

„Revoluționariu este resistința gu-

vernului; conservatoru este spiritul de

transacție.

„După Rusia, unica caușă a miș-

cării este revoluționa suflată în Po-

lonia din tôte părțile Europei, și mai

cu séma din Francia; după opinionea ce-

loru trei puteri, causa care a provo-

catu rescularea este situația ce s'a

făcutu Poloniei de către guvernul

rusescă.

„Rusia raționă că tôte guver-

nele absolute cându suntu incăierate cu

uă miscare naționale sau liberaile. I se

fi executate și instrucționile sele cu si- fideitate urmate; că pote fi sicură d'a- cesta... Si acumă, scumpa mea Pécou-lette, fiindu că plecă măne dimineță in diuă, și este probabil că nu te voi

revede, permite-mi, înainte d'a te pă-

răsi a-ți mulțumi anca uă dată și a-mi

luă diuă bună de la d-ta. N'am nevo-

iă a-ți recomanda secretul?“

— Nu creșu.

— Scișu. Ai uă animă bună și no- bile. Adio daru, mica mea soră.

La revedere, d-le Paule, și bună reușită, respunse modista întindându

fruntea junelui, d'astă dată făt'a se roși.

— Multămescu, dice Paulu, depu-

nindu păstă frumosă frunte sărutatul

ce părea că reclamă, și se depărta in-

dată voiosu ca unu pișgoiu ce a sfâ-

ramătă grătalele coliviet sele.

Pécoulette nu era numai uă indemă-

natică lucrătoria, incantătoria, plină de

originalitate, era și uă fêtă onestă, in

ințelesul celu mai intinsu alu acestui

cuvintu. Calitatea sea dominante era

desinteresarea. Totu de una gata a

obligă gratis, ea ar fi refuzat cu des-

preț d'a face unu serviu pentru care

i s'ar fi oferită plată. Daru s'allă in

clasea lucrătoria mulți cari așa

cum ar fi avut elu trebuința se întreprindă să căleoriă atât de mare spre a-și găsi o locuință. Dar și ar trebui să ne spue mai mult și precisă, principalele Gortschakoff, (și noi am ruga se ne spue și dd. Crezzulescu, Florescu, generalul Ghica, Marghiloman, și cu funcționarii dumnelor) ce înțelege prin spiritul revoluționar, cea ce i-ar fi pote mai greu decât a responde la depoziile Franciei și Angliei. Este ore unu conservator acel guvernatorii militari din Lithuania care desfășură drepturile proprietății prin simple ordinanțe de Policie? Si insu-ști principalele Gortshakoff este sicur că n'a provocat nici odată sau n'a consimțit în Europa revoluționi mai grave de cătă ar fi acea-a d'a priimi cei săse articlii? Diariile ce patronizează cancelaria rusescă nu se încorău, acum două ani, d'a deslăunui în Austria spiritul de revoluție, pus în serviciul trunchiarilor feudale?

„N'am putea cita cine său să se ocasionă prin care silindu-se a deschide pe suptă mănu cestiușa Orientei, Russia și arătă că chiamă unu șir de revoluționi, mai săngeroso pote de cătă tute cătă au vedută Europa de trei secole? Astă-fel, sau că principalele Gortschakoff înțelege prin spiritul revoluționar o trebuință de destrugere violinte, lovindu cele două sau trei principale elementare de ordine sociale pe care stă civilizația Europeană, sau că denumește prin acela dorința arbitria a pune pretutindine în Europa în locul guvernemintelor stabilite altele feluri de guvernă, tute aceste sunt vicii în cari aginții guvernului rusescă au cădută pră multă ei enșii spre a voi a le impata altora,

„Responsul principelui Gortschakoff ar fi putut fi mindru; este fără minărie. Ar fi putut fi prudintă; este fără prudință.“

Si n'am putea se ne opriu și noi unu minută aci și se ntrebă pe străucișii nostri Gortschakoff și Bismarck dacă ei suntă conservatori sau ultra-revoluționari, căndu caloă Convenție; căndu decretă bugete; căndu împlinescă imposite cu toba și prin spargere; căndu nu daă pasportă unu negociatori păna nu plătesc cu sila imposite, căndu bată pe omeni și-i aruncă în spităluri; căndu se omoră arrendatori și Monitorul negă; căndu daă averile țerei în concesiuni, în secrete și ceru prin ordine mulțumiri pentru cău săracită, au ruinătă țera, prin acete secrete concesiuni; căndu

1) Se vedeasăcăsta în numerul viitoru.

în giurului iei ca albinele în giurului unu stupă. Si dacă acela femeia este din comerciu, se ntrece care se mărgă mai multă a cumpără de la dinsa și a-și procură astă-feliu, prin uă cheltuielă mică, avangajul d'a o vede d'a-própe, d'a vorbi cu dinsa, și d'a atinge de se pote... virfulu degetelor frumosel sele măne albe.

Acela se numește a cerceta temul.

Măritată, veduvă se fătă pucinu le pésă. Din momentul căndu este gentile, și merită atenție, ei nu intră dacă ce facă este reu. Fiă-care o doresce se ntrebuișeză tute mișcă cele spre a o seduce.

A perde uă femeia nu este ore uă petrecere ca ori care alta, și apoi mare lucru, ... deu! ... Trebuie ca bieți omeni se-și petrecă timpul; ori cu acela ori cu ce alte voru pute.

Uă căsătoriă va fi despărțită, este adeverat; uă fătă desonorată, negreșită. Fericirea unu tată, unei mame, unui frate, unei surori, unei familie întrege va fi sfărămată... El bine! ce face asta?... Domnisorii acei-a nu se voru opri pentru acesta de la uă faptă rea, ... și pentru ca ea se se

daă podul de peste Oltă și sareau în concesiuni fără forme legale, fără licitaționi și 'n paguba țerei; căndu preda averile țerei, dândule la omeni mari, cumu să facă cu moșia Osoiu, vecină chiară cu moșia Măriei sale, și căndu pe lăng'acea predare numescă, prin acte oficiale pe călugări străini „PROPRIETARI DE VECI“ ai pământului românesc; căndu deschidu procese cetățianilor, cu provocări și scandale, și apoi le frică loru șansile, sau le este chiară loru rușine se le urmeze, cumu să facă cu d. Gr. Brancovanu; căndu numescă pe omeni în funcțiuni și peste trei dile și scotă, și ministrii se insultă și se ncaieră între dinșii prin raporturi oficiale către Monitorii și publicate în Monitor; căndu daă în judecată militară pentru neplata de imposite pe d. Adrian și le frică său le rușine se dea pe Generarul ce a comis acea-ști crima, și care șanca a lăsat inițiativa, ca mai betră și ca generarul ce este; căndu scotă din armată pe colonelul Rosnovanu pentru că a măncat cu Nicolae Golescu și Cornilie Lapati; căndu propagă în foib publice că sătianii se nu mai lucrează pământul, și căndu procuratorii dică în facia curților că, „trebuie să se facă o revoluție de sus, o lovire de Stat;“ căndu gonescă pe Poloni din România de peste Milcovu și deschidu calea țerei armelor ce vină din Rusia și trecă la Slavii de peste Dunăre; căndu omoră pe Poloni cari voiesc să mărgă se combata pe Rusia și pună armata Română a combate fără arme, fără pușci, ci cu ciomege?

Am putea merge înainte cu pomelnicul abusurilor și acelor de cea mai deșușială revoluțione a le ministrilor nostri; dar și credem că este d'ajunsu cele ce aduseră aminte spre a arăta alianța ce este între Gortschakoff, Bismarck, și Ministerul nostru în sistemă, și că revoluționarii cei rei suntă ei, după diariul Dabat, eru nu noi cari amu cerută, cerem și vom cere, legalitate, dreptate, naționalitate și libertate.

Revenindu la cestiușa din afară negreșită că toși se ntrebă de vomă avea resbelu și căndu? La acela respondem pentru astă-dăi cu următoarele linie din folia lordului Palmerston, Morning-Post.

„Căldu mai caldă partisanu alu Poloni se săpătie de ori ce amenință;

„Vedindu că trupa mea are desavantajul armelor și că dupe arătarea ofițierilor din Reg. No. 5 glonțele nu mai pot să intră în teava puscii dupe patru cinci impusături;“ Colon. Călinescu. (Raportu oficial)

deplină și bine săcătu, cu ochiul limpede și răgișu, cu peliță albă și atrăgătoare, venire, în diuă căndu ea și deschise magasinul, d'o inconjurără ca pasările unu mănușu de seminție.

Ei erau împărțiti în trei categorii bine distinse:

„partisanul celu mai ardint a neintrăvenirii se se ferescă d'a dice prosesce că nu se va face nici uă dată resbelu.“

Maă avem să forte pușnă locu și-lu vomu întrăvenișa totu spre a lumina acăstă mare cestiușă, pentru totă Europe, dar și mai mare, mai arătătoare pentru noi. Publicul română, n'a putută uita, căci l'a durută, l'a îngrijată forte, cele ce i-amu aretată despre o răscăolă ce Rusia ar avea trebuință se facă în Austria, despre cele ce amu disu noi despre Italia, și despre cele ce s'au disu de misiunea generarului Tur în România.

Ecă ce dice despre Italia și diariul francez la Presse de la 23 iuliu.

„Italia urmează ca 'n ochiu ne odinuțu alianța Franției cu Austria, și nu vede șanca lămurită ce ar avea să căștige într-unu resbelu a căruia osie ar fi alianța austro-francă. Italia se crede isolată, și acea isolare apăsa greu asupra opinioi publice.

Italia consultă orizontele.“

Dar și Ungaria, dar și Slavii de mădă-di? De noi nu mai întrebămu, căci noi ne amu deprinsu a nu mai consulta orisontele, a nu ne mai uita decât la biciu să nu mai înțelege de cătă vecchia masimă a guvernului din Iași — „facem treburi mari, și treburi mici.“ Totu astăsfelu suntă și oficioșii: ei nu se ocupă de cătă de toaletă și de măncare.

Despre Guvern.

Care este misiunea unu guvernă? Imperatul Napoleon III a șisă în însemnatele sale scrieri:

„Celu mai bună guvernă este acela care împlinescă bine misiunea sa, adecă acela care se formulă după trebuință epocii, și care, înțelegindu starea presintă a societății, întrăvenișă libertatea spre a deschide uă cale nedată civilizației care înaintează.

„Unu guvernă este nescuduită căndu pote dice: Cea-a ce va folosi pe celu mai mare numeru, cea-a ce va folosi pe celu mai mare numeru, va asigura libertatea cetățianilor și prosperitatea țerei, va face asemenea forță mea și va consolida puterea mea.“

Nici uă națiune, ori cătă de înaintată se fiă, nu poate se existe fără guvernă, și misiunea unu guvernă e-

ste de a face fericirea țerei sale. Astfel, și marele ministru alu Engleterei, Robert Peel, dicea în parlament: „Dacă puterea guvernului are vre uă valoare, o are numai pentru oasaniile ce înfățișează de a face servicii publice. Ecă care este adeverata valoare a puterii.“

Nu putem să bine înțelege acăstă mare și frumosă misiune a unui guvernă de cătă într'uă țera care se astă într'uă stare de transiție, care ese dintr'unu regime de inoranță și d'apăsare, care intră cu cele mai frumosă speranță într'uă eră de renascere și de înflorire, și care astăpătă totă fericirea și viitorul seu de la uă nouă organizare în tute elementele cari facă a trăi să a prospera unu Statu.

Ecă împrejurările în cari misiunea unu guvernă este mare și respunderea sa forte gravă în viitoru, pentru că adesea repedeasă său întărișata desvoltare și prosperitate a unei țere atără de la calea urmată cu inteligență și activitate de guvernă.

În asemenei împrejurări ne astămă și noi. Suntem într'uă stare de transiție care din nefericirecține de cinci ani; amu dobândită unu regime nouă care trebuie întărită printr'uă organizare înțemeiată pe principiile liberali din Convenție. Această mare lucrare ne face a simți trebuință săretămădupe învețăturele istoriei și ale logicei ce este unu guvernă.

Nu vomu intra în teorie asupra osebitelor formă de guvernă, și negreșită asupra guvernului reprezentativ ale căruia basi fondamental suntu coprinse în Convenție. Aceste studie atâtă de trebuințe și folositorie amu avută ocaziea a le face în mai multe rânduri, înțemeiaști pe cele mai cuoscute autorități.

Acum, ne vomu mărgini a dice căteva cuvinte mai multă asupra chipului cu care credem că unu guvernă ar trebui se administreze uă țera, și supra mijlocelor cu cari s'ar putea servi, asupra drumului pe care aru fi mai bine se meargă, spre a îndeplini cu succesu însărcinarea sa mare, aceasta de a face fericirea unei națiuni întregi, deschisindu-i tute căile și dindu-i tute înlesnările de a se lumina, de a se învăță și d'a deveni mare, liberă și puternică.

de cătă înainte și reputațunea sea neatinsă ora la adepostu d'ori ce prepusu injuriosu.

Afabile cu totă lumea, ea sciuse a înălțatura pe seductor deveniști părători, prin unu cuvintu sublime de simplicitate, naivă în apariție, plinu de profundime în realitate.

— Am unu amante, respondea ea c'unu surisu candidu acelor ce o imbiu și d'a deveni mare, liberă și puternică.

După această cuvintu nimine nu mai revină.

Studinții o stimă forță; erau nobunii de dinsa. Acei-a mal alesu cari cercaseră a si iubiști și cari luseseră respinsu, — și erau mulți — aru fi pălmuită pe cine ar si cutedat se vorbescă reu de ea. Asia d-ra Pécoulette trăia linisită, căndu întimplarea, animalie uriosu, o făcu se facă cunoștință cu Paulu Desolme.

Studinții in anulă antii, Paulu audise vorbindu de frumosă modistă; o veșuse une-ori, daru în trăcătă și fără se-i vîă ideia d'a-i face curte. Nu că nu-i placea, din contra; dară nu cutedă...

— Cumu! Paulu strengariu, bătașușiu! ... acelă...

Unu guyeru nu este cu adeverată legitimă și nu se poate întemeia într'uă țera, dacă începătul seu nu este în suveranitatea poporului, în voia națiunii, dacă scopul seu nu este prosperitatea publică, dacă mijloacele ce întrăvenișă nu suntu liberte, inteligență și buna credință.

Guvernul este totu-de-una tară și sicură deputerea sa căndu se întemeiază pe îndestularea trebuințelor națiunii, căndu scie ce voiesc și cindu voiesc cu otărire, cea-a ce este folositoriu pentru fericirea țerei, căndu se silește se aibă totu-de-una cu sine dreptatea și binele publicu, căndu nu sacrifică nimicu din cea-a ce crede bună, dreptu și priinciosu, căndu chiamă împrejurul seu pe toți aceia cari suntu capabili, onești și activi, căndu nu găsesce nici odată perfecte legile ce face și primesc cu multumire cea, a ce poate se le facă mai bune, căndu busola după care se conduce este o pinjinea publică, căndu caută se învingă greutățile printru deplină libertate, eru nici uă dată prin apere, căndu se teme numai de linguri, de greșeli și d'abusuri, avindu încredințarea că pe cătă timpu va fiu națiunea și prin națiune, pe cătă timpu va merge cu libertatea și prin libertate, pe cătă timpu va privi totu-de-una înainte și nici uă dată în deretă, nici uă opoziție, nici uă resistență, nici uă partită nu voru fi destulă de tarispre a-lu resturnă.

În interesul organizației țerei noastre sălu fericirii sale, ca se putem să uă dată din acăstă lungă și critică stare de transiție în care ne fiămăntăm și ne perdem, ca se putem intra și înainta pe uă cale sicură și regulată de desvoltare, de prospetime și de întărire, amu dorită și dorim c'aceste ideie se fie bine înțeles de guvernul nostru. Istoria altor țere, speriența altor guverne ne dovedesc de ajunsu că aceste ideie suntu drepte, adevărate și folositorie.

La ce se mai scrie istoria dacă nu căutău întrănsa învețăturele ce ne poate da, spre a ne fea de greșele făcute, silindu-ne a urma numai faptele cele bune?

La ce ne poate servi judecata și logica, dacă nu deosebim binele din reu, adeverul din lingurire, și dacă

— E! D-geul meu! da, elu înșuși. Acelu tireie-briu, scomotosu, bătașușiu care, pentr'unu da seu nu, ar cruciașu ferul său ar si scăută unu glonțu cu oru cine si ar si căută unu omu înaltu de săse piciori, dacă acelă omu s'ar si apucătă a-l privi părătătă seu cătă de pucinu peștiu; acestu studintă așa de vioiu, așa de etără, așa de temerariu in oru ce ocazie, pe care nemica nu-l spăria, devenia sfiosu, ca unu capilu, în presinția unei femeie. Esplorare va pută aceste singuri feno-menii. Însă aceste caracteristici suntu așa de rare cumu ar crede cineva, ele arătă, în genere, nesce organizație virtuoze, nevițiate de contactul societății.

Omenii d'acăstă natură se revoltă in facia unei nedreptăți, și suntu singuri susceptibili d'acele ure viguroase de cari vorbesce Molière. El respectă ce este slabu pentru că sunt in adeverul tară și tremură înaintea unei femeie, pentru că avindu în animă mai multă virilitate, sciu mai bine de cătă oru cine le aprețui să le iubi — nu cu pasiune, daru cu amore, — lucru cu totul diferintă. Urmare pe măne, Clément Renouard

nu putem cunoaște calea cea bună și drăptățea care ne va duce la unu reșultat folositor pentru toși?

Guvernele nu sunt tot deuna rele cu precugetare și rea credință, dar adesea pentru că perdi din vedere istoria, speranța, calea trasa de ideile vechiului, de interesele țărăi, de adevăr și de judecată. Retăcile uă dată, ele numai caută puterea loră în adeveratul ei isvor, în trebuințele națiunii. Înconjurate de curtișani, cari numai priu lingurire polu devin ceva și cari se facă cu plăcere instrumente servili, guvernele sunt împins pe calea arbitrajului să a represiuni. Atunci legile sunt călate; atunci încep abuzurile; atunci esu înainte toți oamenii corupți, fără sciință și fără conștiință; atunci financiile țărăi devin unu mișloc de speculă s'învașire, justiția unui mișloc de prigoniere, administrațiea unui mișloc d'apăsare; atunci guvernele singure se slăbesc, facându-se vătemătărie și nesuferite, săpându-se și surpăndu-se singure prin violarea legilorlor, prin arbitrajul, prin abuzuri și prin apăsare.

Astă-felă au cădut guvernele.

Este uă mare și fatală rețecire a crede că puterea materiale, că forța brutale, că armate numerouse, că închisorile, esiliurile, prigonirile, ar putea vă uă dată săcpă guvernele cari nu înțelegu misiunea loră, cari uită începutul de unde au eșit, cari calcă legile fundamentale ale țărăi, cari caută puterea loră în protecționea străinului înimicu, și mișlocul loră de existență în corupționea și înjosirea conștiințelor.

Asemenei ideie retecite au perduță și voră perde multe guverne cari au orbirea d'a crede că, dacă au însuțit unu momentu p'acăstă cale, triumfulorlor este asigurat.

Istoria ne spune ce au devenit Carolu I, Ludovicu XVI, Carolu V, Ludovicu Filipu, Regele Neapolii, ducele Toscanei, regele Greciei.

Care a fostă cauza căderii loră? Libertatea și justiția, sau apăsarea, abuzurile și corupționea?

Toși acești nefericiti regi au avut armate, și armatele n'a putută a-i scăpa.

Armatele nu scăpă guvernele cele rele.

Cel mai ilustru reprezentante alu armatei triușfătorie, Napoleon celu Mare a dișu:

"Nu trebuie se judecămă în tim-purile presinții dupe văcurile de bari. Suntemu trei-deci de milioane de omeni întruniți prin lumine, proprietate și comerciu. Trei sau patru sute mie de militari ce potu face în contra acestei mulțumii? Soldați în-suși nu suntă de cătu copii cetățenilor!"

Astă-felă, uă guvernă, mai cu semă căndă este chișmată a organiza uă țără, trebuie se caute a se înconjură de omeni capabili și onesti, necerându alte condiționi de cătu uă superioritate recunosculă și uă moralitate necontestată.

Nu ne putemă îndestulă închipui cătă trebuință avemă de asemenei omeni, cari prin luminele loră, prin caracterul loră, se fie uă pulere pen-tru guvernă și unu bine publicu pen-tru țără. Numai astă-felă, guvernul

se întărește și autoritatea dobândescă a celu mare prestigiu și acea influență morale, atâtă de trebuințiose, și cari, totu de-una și pretutindeni, însotescu inteligență și moralitatea.

A respecta legile fundamentale ale țărăi, a remănea credinciosu principiu încărcare l'a înălțată la putere, a căuta totu mișulocul unei buje administraționă intr'uă severă justiță și intr'uă deplină libertate, a pune totu silințele pentru îndestularea intereselor națiunii și pentru realizarea reformelor care se-i dea înlesnările d'a se lumina și d'a prospera, a fi totu-deuna și în totu unu exemplu de moralitate, de ideie generoase, de simplitate nobili, cari se înalte și se întărește spiritul și inima națiunii întregi, éca singurele condiționi, éca singurele mișuloci prin cari unu guvernă se poate întări cu sicuranță și responde cu demnitate la misiunea cea mare ce-i este încredințată de țără.

Radu Ionescu

London, 21 Iuliu. În ședință de er a camerei comunilor d. Horsman propuse adresa anunciată; vorbi eu entuziasmu în favorea restabilirii Poloniei, desaprobadu guvernul pentru că a făcută sau p're multă sau p're pucinu și aduse eminte de nefolosință diplomatică.

De nu vomă areta că suntemu gata a opune uă putere armată, disse elu, vomă impinge pe Francia, amica Poloniei și setosă de gloria, la nisce alianțe nove. D-nu Gladstone response, că guvernul măntinindu punctul de vedere practicu, nu pote împărtăși speranțele nesicure ale d-lui Horsman la uă restabilire a vechiei Polonie. D-nu Hennessy făcu apelă la simpatiele Europei pentru Polonia; domnul Kinglake aproba politica urmată pînă acumă de guvernă. Lordul Palmerston dice: Restabilirea vechiei Polonie ar necesita unu resbelu europeanu, ar anula prin aceasta tratatele existență, care singure dară dreptu la uă intervenire în favorea Poloniei, și ar espune Polonia necontestatului dreptu de concistă alu Rusiei. Din nenorocire Russia se opune la unu armisticu, fără de care negocierile nu potu aduce unu rezultat. Englittera va continua a se consilia cu Francia și cu Austria. Guvernul rōgă Parlamentul a avea încedore într-in-sul. Domnul Horsman retrage moțiunea sa; guvernul depune pe biourul camerei respunsul ruseșeu.

Petersburg, 18 Iuliu. Diariul francesu de la Petersburg anunță, că recrutarea pentru guvernamentele Wilna, Kowno, Grodno, Volhynia, Kiew și Podolin s'a amânată la anul 1864, adică Polonia este esclusă din această recrutare, care va da astăfetă Russiei 300,000 omeni.

Paris, 22 Iuliu. Monitorul publică respunsul Russiei la depozi d-lui Drouin de Lhuys. Respunsul este identicu cu analisa notei adresate Englitterei. Persistă că puterile cele mari suntu, trebuie se fiă solidarie în facia acțiunii elementelor revoluționare a tutură țărilor, cari astădă suntu concentrate în Polonia și cari potu servi de basă caracterului europeanu alu cestinii. Trebuie, dice nota, se destetătă atenționarea guvernului francesu a supra imprejurării, că una din vătrele de cestenii ale agitaționii este la Paris. Emigratiunea polonă, profitându de relaționile sale sociale a organizată uă înținsă conspirație, destinată a amăgi opiniunea publică în Francia printre sistemă de calomniă și a nutri turburările în rigatul Polonia, fie prin ajutorul materialu, și prin terorismul unui comitat secretu, și mai cu semă prin împărtășirea convingeril unei interven-

țuni străine active în favorea celoru mai assurde silințe ale insurecțiunii. Această înjurare este sorgintea de căpetenia a agitarilor, care fără dinsa s'ar fi stinsu suptu eficacitatea legilorlor și suptu nepăsarea sau resistența poporului. Aci numai trebuie se se caute causa morală a stăril penibile a lucrurilor a cărea-a grabnică incetare o cere guvernul francez în numele păci și alu omenirii. Ne place a crede, că guvernul francez nu va permite a se abusa de numele seu în favorea revoluționii în Polonia și în Europa.

Posen, 23 Iuliu. Gazeta de la Posen crede, că proclamarea stării de asediu în șepte districte limitrofe de Posmania (Posen) precum și în districtele Kulm, Thoru, Graudenz și Strahburg în Prusia occidentală va fi nă necesitate asolută.

Leopolu, 22 Iuliu, 19 ore năptea. Generalul Wysoski a fostă arestată astădă dupe amiazi și se ține suptu pază militară în casa prefecturei poliției. Ieri și astădă s'a sevirsită numeroșe revisiuni (visite domiciliare?) și arestări. — (Noi nu dăm credință acestei sciri.)

Craiova, 22 Iuliu. Diariul „Czas“ de astădă publică de la Rzeszow: — La 19 Iuliu s'a bătutu corpul lui Wierzbicki lingă Stroza în contra Rușilor și a remasă biruitoru.

Guvernul austriacu a trămisu aginților săi diplomatici uă notă circulare spre a întimpna acușările care i s'a făcută cu prilejul spedițiunii lui Wisoski în Volhynia. (Generalul Wysoski este comandantele colonelului Miltowski.) Acea notă p'ortă data de 16 Iuliu și deslușesse că noisbutirea spedițiuni, comandate de Wysoski, plecată din teritoriul Austriei, a datu prilejul de acușare în contra guvernului imperialu și anume în contra autorităților galiciene. Aceasta li s'a impunită d'a fi întrebuită uă severitate esagerată la risipirea bandelor armate și d'a fi informată pe suptu mănu pe Rușii de mișcările insurgenților. Guvernul austriacu responde la această acușare, că păstrăză noctintu acea conduită, ce a prescrisă în depeșă sa de la 11 Februarie, că se silesc totu d'aua a pune în acordu măntinerea ordinei pe teritoriul seu cu datoriele sale internaționale către Rușii, cu obligeare menirii și cu crucea simțimenterelor poporațiunii galiciene. Aretarea că nisce funcționari său oficiari austriaci ar fi îngăduită formarea acestoru bande, spre a le denuncia pe urmă Rușilor, și fostă dejă demințintă în public. Guvernul imperialu crede că demințatea sa ilu popresce a lua în considerație nisce asemenea calomni și desemnă numal perfidia unei asemenei conduite.

Madrid, 20 Iuliu. S'a luată măsu preventive în contra scopulu d'a provoca turburări la Sevilla, Malaga, Valladolid și Granda.

Correspondință particulară a ROMANULUI.

8 Iuliu 1863, — Iași.

Încă unu pasu către diua cea de fericire asemnată Iașilor: pănea s'a mai scumpită în dilele cestu de pe urmă! ce va si după căteva dile, căndă voru si implinite cele trei luni ce ne despărțiau de fericire?

Numai pre municipalii nostri nu-i vomu si treba despre acesta, după unu nou și teribilu votu de neincredere ce li s'a datu dn către alegători.

Suntă căte-va dile, cestu din urmă a fostă convocată la ospelul alu orașului, spre a regula dări noue, care se inlocuescă decimele desființante de Adunare. Alegătorii, înainte de ori ce desbatore apropusă și subscrise declarare prin care, reamintindu protestul loră în contra alegătorilor membrilor de facă, și rezultatul defavo-

rabile al anchetei renduite de ministeriu în contra acelora, ii refusa ori ce participare cu șii membri nelegali și neintăriți, ca unii ce n'a de locu incredere orașului și a alegătorilor. Mi se spune că asemenea energetic protestă în contra membrilor prevedători de invaziuni streine, a adusă definitiva demisionare motivată a d-lui Zamfirescu, membrele, pre carele alegătorii deapărurea l'a stimată și nu l'a coprinsu în acușările loră temeinice contra majorității municipale. Această majoritate, tare de angeră, nu a crezută nică de astă dată sosită ora în carea trebue se se retragă; din contra, vorba merge ca ea ar fi propusă d-lui ministru de interne așezarea cu de la sine putere de dări asupra comunei acușându pre comuna că nu voește se se adune nică se se impună insăși, spre a putea subveni la trebuințele tărgului.

Vorbindu de municipalii nostru, e locul se spunem că singura din totu autoritățile remase în Iași, a strălucită prin absență la esamenele scolelor publice și solemnitatea distribuirei premilor, de și, dice-se, a fostă chiar și directă invitată de autoritățile scolare. Mare e interesul reprezentanților orașului nostru, pentru programele scolelor din elu! — Ce voită? Esamenele de pe la scoli, nu suntă licitaționi de era!

La aceste esamene au asistată cu multă și lăudabile asiduitate p' sănătul locoteninte de Mitropolitul Calinicu Miclescu, carele a împărțit în 7 Iuliu la scolară, la ocasiunea solemnitatei împărțirei premilor scolare, unu considerabile număr de bune și frumoșe cărti. Scolarii multă timpă își voru aminti incuragiatorele laude ale P. S. Sale.

Esamenele publice s'aținută de la 10 Iuniu la 3 Iuliu, în prezență comitetului scolasticu și a 4 membri extraordinară aleși de comitetu, și anume: Venerabile doctor A. Teodori, dr. Petru Căpăeanu, doc. în dreptu P. Rosetti, cumanul M. Sale Domnitorul, și licențiatul în matematici N. Culiano. Resultatele acestor esamene nu au fostă din totu punctele de vedere satisfăcătoare, dar (după cătu resultă din discursul rostită în 7 Iuliu din partea comitetului scolasticu) reul în scoli nu este atâtă în partea învestigației cătu în a educaționei. Defectuositatea educaționei, comitetul, cu dreptu cuvințu, a aruncat-o în mare parte asupra părinților, cari suntă indiferenți de sorte copiilor loră și cred că deplinită totă datoria părintescă din diao căndă i-a adusă la scola. Comitetul scolasticu a arestată tristulă adveră, că din vr'o 2000 de părinți de familiă, cari au copii în scolele publice din Iași, nu s'a arestată pe la acele scoli nici 200 în decursul anului scolasticu espirat spre a ală sciri relative la purtarea și învețitura copiilor loră.

D. Ministrul ad-interim la Culte, primul ministru de Culte pe care s'a învrednicită scolele din Iași a vedea, de la diariul „Independință“ No 48 de la 22 ale corentei, unu domn cu numele de x. y., formându revista din Iași, esențialu articolul ce acopere cea d'antii pagină a acestui fol, abondantele sele ilușuni complicandu-se, atingă mai multe cestuni d'aua dată. Așa, într-altele reproduce și poziția în care se găsescă justiția. Nu scimă positiv, pote din erore, p'ea sea, descriindu denumirile mai multor magistrați, revine și asupra districtului nostru Argeș. N'avemă reproșa în totalu argumentarea acestui domn, necunoscindu istoricul tutorii personalor espuse în tabloul demonstraționii săle, și pote că n'amă fi făcută nici unu comentariu dacă persoana d. Radovici nu era pusă în joc și 'n disgrăția prin vocea diaristică, declarându-lă la judecătorul falită.

Suprășii cetățieni, cunoscindu de mai multă timpă pe d Radovici ca comerciant onestă în mijlocul nostru, conducindu-si afaorele sele cu abilitate și esactitate, în cătu comersanții orașului nostru convingându-se de capacitatea și integritatea sea, lu-ău aleșu și a fostă numită în funcționea de membru comercialu la acestu Tribunalu d'Argeșu în mai multe termene.

Indignații de expresiunile descrise în menționatul diară, venimă și declara că domn Radovici n'a fostă nici ună dată falită, precumă se denunță de d. x. y. și că d-lui s'a bucurat în totu d'aua d'o frumosă reputație în mijlocul nostru, precumă și astădă ca judecător.

Prin acesta, domnul Redactoru, pe de parte în numele dreptății ne grăbitu a desminți nisce asemenea calomni, iar pe de altă se demonstrează în față opinione publice că d-nu autoru a comisă uă erore nedemnă în persoana d-lui Radovici; sperămă înăsă, și ne place a crede, că singură domnul autoru va rectifica-o fără nici uă altă intervenire.

Prințul, d-le Redactoru, încredințările osoibitelor noastre considerațuni. (Urmăză semnaturile a 40 din cei d'antii neguțători și proprietari din Pitesc),

Suntă vre două dile de căndă Iași a dusă la ultima sa locuință pe uă domnă, descendente din familia ilustru noastru cronicarul Costin; sănătele apă nu se face. Smaranda Costin, prin cea după urmă voință a sa a lăsată moșia sa cea frumosă și mare Stroescu (distr. Iași) se se împărță între locuitorii ferani dupe ea. Testatora a otărătă ca în una din casele ce avea pe acea moșia se se deschide scola, carea se fiă întreținută din veniturele moșiei. Lăudată și venerată în veci se fie țearina și numele acestei sante și române femei!

Scirile ce se vină de la Piatra și Bacău suntă din cele mai durerose. Inundarea a adusă la sapă de lemnă pre mulțime de familii. Se evaluă, păna acumă, perdele numări pentru Peatra, la peste 100,000 de galbeni. Numări o națiune întrăgă, numări unu D-șeu pote usurpa asemenea nenorociri! Iași a Statu vr'o dece dile lipisi de ori și ce sciri de la capitale și din districte. Aceasta a provenită de la rumparea comunicațiunilor prin reversarea Moldovei, Bistriței, Trotușului, Siretului etc... Mai eri d'abia incepură a ne veni foile de la 25 Iunie. Acumă priimără pre cele de la 5 Iuliu fără a fi priimă pre cele de la 4 —

Despre nenorocitele evenimente din Basarabia nostră, despre ciocnirea dintre Poloni și român, nemica nu se scie pe aice de positiv. Vorbe suntă d'ajunsă, dar nu merita a fi trecute aci, fiindu eu bună semă totă sciri false.

D. Dum. Radovici din Pitesc, cotindu-se atacată primul din No. diariul „Independință“, a trămisu încă de la 28 Iunie uă adresa d-lui Redactoru alu acelu diariu, ca întimpinare. Vejdină însă că nici pînă astădă nu s'a publicată acea întimpinare, ni se trămite următoria adresă din partea mai multor cetățieni din Pitesc spre a o publica în colonele făie năstre. O publicăm spre a satisface cererea ce ni se face.

D-lui Redactoru alu diariului Românelu.

Domnule!

În diariul „Independință“ No 48 de la 22 ale corentei, unu domn cu numele de x. y., formându revista din Iași, esențialu articolul ce acopere cea d'antii pagină a acestui fol, abondantele sele ilușuni complicandu-se, atingă mai multe cestuni d'aua dată. Așa, într-altele reproduce și poziția în care se găsescă justiția. Nu scimă positiv, pote din erore, p'ea sea, descriindu denumirile mai multor magistrați, revine și asupra districtului nostru Argeș. N'avemă reproșa în totalu argumentarea acestui domn, necunoscindu istoricul tutorii personalor espuse în tabloul demonstraționii săle, și pote că n'amă fi fă

